

Miljödepartementet
M 2022/001945

Kalmar kommuns yttrande över reviderat direktiv om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse – förslag från europeiska kommissionen

Sammanfattning

Kalmar kommun vill lämna följande synpunkter på remissen. Kalmar kommun ser positivt på en revidering av direktivet då det nuvarande är trettio år gammalt vilket i sig innebär att nuvarande direktiv inte täcker in aktuella förutsättningar, krav och utmaningar samt regionala/lokala skillnader i utvecklingsbehov. Det är likväl angeläget att de åtgärder som föreslås är motiverade, flexibla och kostnadseffektiva.

Kalmar kommun har identifierat ett antal brister som måste rättas till; bland annat alltför detaljerade regleringar vilka inte tar hänsyn till regionala och lokala förutsättningar.

Förslaget lämnar över en kostnadsbild till kommuner som inte står i proportion till den miljönytta de nya regleringarna förväntas ge exempelvis direktivets krav på kväverening och inkludering av små avlopp i direktivet.

Kalmar kommun har samma grundläggande uppfattning och invändningar som svaren från SKR och Svenskt Vatten ger vid handen.

Yttrande

Kalmar kommun anser att direktivet innehåller flertalet brister och svagheter. De måste antingen tas bort helt eller arbetas om.

Weeserdomen

En mycket allvarlig brist är att det saknas undantag för den s.k. Weserdomen. Ett sådant undantag är mycket viktigt för Kalmar kommun då högeffektiva

reningsverk inte kan kompensera för en utbyggnad med förbättringar i reningsgrad. Vi menar att dessa bestämmelser i så fall kan slå fel och i stället straffa de kommuner som varit mest effektiva i sin rening av avloppsvatten. Avsaknaden av en sådan reglering innebär exempelvis stopp för befolkningsökning, bostadsbyggande och samhällsutveckling i svenska tätorter med effektiva reningsverk. Kalmar kommun anser att EU bör gynna de som renar utsläppen effektivast, genom undantag i avloppsdirektivet från ”försämringsförbudet”.

Hänsyn till lokala förutsättningar

Regelverket måste vara tillräckligt flexibelt för att kunna anpassas till de olika geografiska och demografiska förhållanden som råder i de olika medlemsländerna. Inom en enskild medlemsstat som Sverige är våra regionala klimatförhållanden markant olika, såsom kallt klimat, glesbygd med mera. Bestämmelserna väntas slå mest fel i landsbygd där de högsta kostnaderna till minst miljönytta väntas uppstå. Vidare bör det finnas en grundläggande behovsanalys av vilka åtgärder som är rimliga utifrån varje region/kommun. Att tex ställa krav på kväverening där det inte behövs ger en uppenbar risk för suboptimering.

Förslaget behöver ta bättre hänsyn till kallt klimat och befolkningstäthet samt till att naturgeografien och miljöförhållandena i Sverige avviker väsentligt från de på kontinenten eller runt Medelhavet.

Små avlopp och gemensamhetsanläggningar

Kalmar kommun ställer sig inte bakom ett inkluderande av små avlopp/ensklida avlopp i direktivet. Definitionen i artikel 2 bör inte omfatta små avlopp och bestämmelserna i artikel 4 och artikel 18 bör helt tas bort. Det finns idag tillräcklig reglering i befintlig svensk lagstiftning. Vidare är det viktigt att Kalmar kommun som tillsynsmyndighet kan prioritera och bedriva tillsynen utifrån lokala förutsättningar och den risk som föreligger.

En annan aspekt är att kraven kring små avloppsanläggningar kan hämma landsbygdsutvecklingen och är i en del fall inte rimliga i förhållande till uppnådd miljönytta. Det är fortsatt viktigt att lokala och regionala myndigheter kan göra avvägningar utifrån hur stor risk för miljöpåverkan som föreligger samt därefter rikta krav och prioriteringar dit det gör mest nytta.

Om hinder för att frivilligt bilda privata gemensamhetsanläggningar och samfälligheter uppkommer måste kommuner kunna tvångsansluta avloppen för att Sverige ska kunna säkerställa att direktivet följs. Sverige är ett av EU:s mest glesbefolkade länder vilket bör tas i beaktande. Kalmar kommun har också en betydande del landsbygd.

SKR har tolkat att reglerna antas bli tillämpliga i fritidshusområden och turistanläggningar vilket skulle innebära stor påverkan på ”destinationsutveckling” och som en följd därav besöksnäringen.

Tillsynsmyndighetens uppdrag

Dagvatten bör inte inkluderas i direktivet. Omhändertagande av dagvatten fyller flera syften; rening, klimatanpassning, skyfallshantering, gestaltning med mera. Vi ser en uppenbar risk i att direktivet ger en alldeles för ”fyrkantig” reglering av dagvatten.

Direktivet ska inte reglera hur ofta omprövning av miljöfarlig verksamhet (reningsverk) ska ske. Omprövning av miljöfarlig verksamhet ska ske ändamålsenligt utifrån ett behov. Detta är redan tillräckligt reglerat i svensk lagstiftning. Både verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten kan initiera en sådan process när/om behovet finns.

Under förutsättning att ovanstående beaktas ställer sig Kalmar kommun bakom förslaget till ett reviderat direktiv om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse.